

KAITSEMINISTEERIUM

Arnold Aljaste
MTÜ Eesti Memento Liit
Endla tn 4, Tallinn 10142, Harju maakond
kirjadarnoldile@gmail.com

Teie: 25.03.2024

Meie: 26.04.2024 nr 2-2/24/6-2

Vastus MTÜ Eesti Memento Liit pöördumisele

Austatud härra Arnold Aljaste

Esitasite kaitseministeeriumile Siberis sündinud laste MTÜ ja MTÜ Rukkilille Ühingu avaliku pöördumise seoses kaitseministeeriumi otsusega lõpetada 2024. aastast SA Eesti Represseeritute Abistamise Fondile tegevustoetuse eraldamine.

Selgitame, et Eesti riik hoolib represseeritustest ning tagab okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse alusel kehtestatud toetuse ja soodustused. 01.01.2016 jõustunud okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse ja ühistranspordiseaduse muutmise seadusega ühendati okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse (ReprS) alusel kehtestatud tervise taastamise toetus ja sõidusoodustus ühtseks represseeritu toetuseks, mille suurus oli toona 192 eurot kalendriaastas. 01.01.2023 jõustunud okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse ja sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadusega tõsteti represseeritule ja represseerituga võrdsustatud isikule eraldatavat represseeritu toetust 292 eurole kalendriaastas. Lisaks represseeritu toetusele kehtivad ReprS alusel represseeritu tunnistuse ettenäitamisel isikutele õigused riiklikele soodustustele.

Ehkki kaitseväeteenistuse seadus näeb ette tervishoiu- ja sotsiaalteenuste tagamise kulu katmist vaid kaitseväelastele ja asendusteenistujatele, eraldas kaitseministeerium 2023. aastani tegevustoetust ka SA Eesti Represseeritute Abistamise Fondile; kaitseministeerium sõlmis toetuse kasutamiseks lepingud igakordselt üheks majandusaastaks, tähtajatu tegevustoetuse eraldamise ja kasutamise leping SA ERAF-iga puudus. On oluline märkida, et kaitseministeeriumi roll ja panus ReprS alusel kehtestatud ja sotsiaalministeeriumi eelarve kaudu riigieelarvest rahastatud represseeritu toetuse kõrval oli täiendav. Represseeritu toetust saavate isikute koguhulk 2023. aastal oli 7 853 isikut (Sotsiaalkindlustusamet, 13.02.2024), kellest SA ERAF esitatud 2023. aastal riigieelarvelise toetuse kasutamise aruande alusel said kaitseministeeriumi eelarvest täiendavat tervise taastamise toetust 561 isikut. SA ERAF kehtestatud jaotusplaani alusel jõudis täiendav tervise taastamise toetus seega vaid 7%-ni represseeritute koguhulgast, asetades sellega suurema osa represseeritud ja represseeritutega võrdsustatud isikuid, kui toetuse saamiseks soodustatud isikuid, ebavõrdsesse sotsiaalmajanduslikku olukorda.

Riik on üha enam järgimas põhimõtet, et erinevatel teemavaldkondadel oleks selge vastutaja. Kaitseministeeriumi ülesanne on luua võimalikult palju kaitsevõimet, mistõttu on meie toetused suunatud peamiselt tänastele ja tulevastele riigikaitsjatele, nt noored, reservväelased, veteranid, kaitseliitlased. Kaitseministeeriumi riigieelarveliste tegevus- ja projektitoetuste eraldamine toimub kaitseministri 13.11.2019 määruse nr 23 „Riigikaitse valdkonna toetamise tingimused ja kord“ ning kaitseministri 13.03.2024 käskkirja nr 1-2/24/38 „Riigikaitse valdkonna toetamise eesmärgid“ alusel. Kaitseministri käskkirjaga on kehtestatud kaitsetahte ja strateegilise kommunikatsiooni valdkonna tegevus- ja projektitoetusele kvalifitseerumiseks järgmised eesmärgid:

1. ajateenistuse populariseerimine noortele;
2. kaitseliitlastele, reservväelastele ja tegevväelaste ühtekuuluvuse ning tervise- ja spordiürituste korraldamine;

3. ettevõtete ja tööandjate valmiduse tõstmine toetamaks reservväelaste osalemist õppekogunemistel;
4. Sinilille kampaania korraldamine;
5. Eesti Kaitseväge veteranide mälestamine;
6. elanikkonna vastupanuvõime tõstmine valeinformatsiooni suhtes;
7. NATO tutvustamine noortele ja nende õpetajatele;
8. relvastatud vastupanu kajastava suuremahuliste audiovisuaalsete teoste loomine.

Esitatud taotlused peavad vastama eelnevalt loetletud eesmärkidele ja konkursside tingimustele.

Eesti riik tagab okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse alusel represseeritule ja represseerituga võrdsustatud isikule iga-aastase represseeritu toetuse ning represseeritu tunnistuse ettenäitamisel ReprS alusel kehtestatud soodustused. Täiendavate toetusmeetmete tõstatamine poliitilistel põhjustel represseeritud inimestele on Vabariigi Valitsuse 10.06.2003 korralduse nr 376 „Asjatundjate komisjoni moodustamine poliitilistel põhjustel represseeritud inimeste sotsiaalsete tagatiste küsimuse läbitöötamiseks“ alusel sotsiaal-, rahandus- ja justiitsministeeriumi korraldada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Susan Lilleväli
Kaitsevalmiduse asekanseler